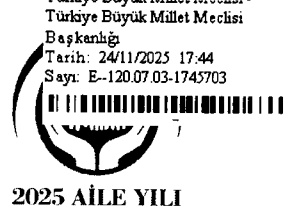

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-54045643-610-22093049

Konu : Soru Önergeleri (7/33650)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA 7/33650
G.K.12

İlgi : 15.09.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1697698 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan, Adana Milletvekili Sayın Bilal BİLİCİ'ye ait 7/33650 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/33650) (4 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: EDA3724A-E95E-4D23-8CAD-C9F49EDB6EE3

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/tarim-cbys>

Üniversiteler Mahallesi Dumlupınar Bulvarı No: 161 06800 Çankaya / ANKARA

Tel: (0312) 287 33 60

www.tarimorman.gov.tr Kep: tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

KEP Adresi : tarimveormanbakanligi@hs01.kep.tr

Bilgi için: Nurdan BUĞDAY

Mühendis

Telefon No: (312) 258 85 97

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN BİLAL BİLİCİ'YE AİT 7/33650 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Meteoroloji Genel Müdürlüğü verilerine göre, Adana il merkezinin yıllık yağış ortalaması 667 mm olup son 5 yıllık dönemde ortalamanın altında yağış gerçekleşmiştir. Adana ilinde 2020 ve 2023 yıllarında orta şiddette kuraklıklar yaşandığı, son 5 yıl içerisinde ise 2025 yılında kuraklık şiddetinin en fazla olduğu görülmüştür.

Adana ilinde yapılan yer altı suyu seviye ölçümlerine göre yer altı suyu seviyelerinde ortalama 4 ile 10 m arasında düşüm meydana gelmiştir.

167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun'un 18'inci maddesinde;

“Bu Kanundaki vecibeleri yerine getirmeyenler bu hareketlerinden dolayı, diğer kanunlara göre suç oluşturmadığı takdirde, bu madde hükmüne göre cezalandırılırlar.

a) Belge almadan 8'inci maddedeki işleri yapanlar ile kasten yanlış bilgi verenler bin Türk Lirasından beş bin Türk Lirasına kadar idarî para cezası ile cezalandırılır. Ceza alınmakla beraber, kuyunun açılıp işletilmesinde Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne (DSİ) bir mahzur görülmezse, sahibine gerekli belge verilir. Aksi hâlde, kuyu kapatılır ve masrafı kuyuyu açtırandan alınır.

b) 10 ve 11'inci madde hükümlerine aykırı hareket edenlerle arama, kullanma, ıslah ve tadil faaliyetleri sırasında konulan şartlara riayet etmeyenler, müracaat formlarında istenen bilgileri vermeyenler, 8'inci maddenin son fıkrasındaki mecburiyete riayet etmeyenler beş yüz Türk Lirasından iki bin Türk Lirasına kadar idarî para cezası ile cezalandırılır. Ayrıca, kuyu kapatılarak masrafı açtırandan alınır.

Bu Kanunda yazılı olan idarî para cezaları mahallî mülkî amir tarafından verilir.” hükmü yer almaktadır.

Bütüncül havza yönetimi anlayışıyla su kirliliğinin önlenmesi ve azaltılması, yer üstü ve yer altı su kaynaklarının kalitesinin korunması, iyileştirilmesi ve miktar bakımından sürdürülebilir bir şekilde kullanılmasını sağlamak amacıyla Nehir Havza Yönetim Planları hazırlanmaktadır.

Adana ilimiz Seyhan ve Ceyhan havzaları içinde kalmaktadır. Seyhan Havzası için Nehir Havza Yönetim Planı 14 Aralık 2023 tarihinde hazırlanmaya başlanmış olup Haziran 2026'da tamamlanacaktır. Ceyhan Nehir Havza Yönetim Planının ise 2026 yılı içinde hazırlanmaya başlanması planlanmaktadır.

Bahse konu Planlarda yer altı sularının aşırı kullanımının önüne geçebilmek adına tedbirler belirlenecek, maliyetleri hesaplanacak ve mes'ul kurumları ilan edilecektir.

Ülkemizde gıda arz güvenliğinin sağlanması, doğal kaynakların etkin ve sürdürülebilir biçimde kullanılması, stratejik ürünlerin en uygun alanlarda yetiştirilmesi amacıyla tarımsal üretimde planlama dönemine geçilmiştir. Bu kapsamda, hayvansal ve su ürünleri üretiminde 2024 yılı Ocak ayı, bitkisel üretimde ise 2025 üretim yılı itibarıyla planlı üretim uygulamaları başlatılmıştır.

Planlı üretim sürecinde, havzalarda hangi ürünlerin yetiştirileceği belirlenirken toprak yapısı, topoğrafya, su varlığı ve sulama imkânları gibi çevresel etkenler esas alınmıştır. Bu yaklaşım hem üretim verimliliğini hem de doğal kaynakların korunmasını esas alan entegre bir model sunmaktadır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Tarımsal üretim planlamasına paralel olarak, su kısıtını merkeze alan yeni bir tarımsal destekleme modeline geçilmiştir. Bu model; üretim planlamasını teşvik eden, verim ve kaliteyi artırmayı hedefleyen, aynı zamanda çevresel sürdürülebilirliği gözetilen bir yapıda tasarlanmıştır.

Yeni destekleme sisteminde, planlamaya uygun bitkisel ve hayvansal üretim yapan üretici ve yetiştiricilere ilave destekler sağlanmaktadır. Özellikle suyun etkin kullanımı ve korunması amacıyla, yer altı suyu kaynaklarının yetersiz olduğu 11 ildeki 52 ilçede sulu tarım yapılan havzalarda, münavebeye uygun ve suyu az tüketen ürünleri yetiştiren üreticilere, temel ve planlı üretim desteğine ilave “su kısıtı desteği” verilmektedir. Böylece suyun verimli ve planlı kullanımı doğrudan teşvik edilmektedir.

Buna karşılık su kısıtı bulunmayan havzalarda hedef, mevcut kaynakların sürdürülebilir kullanımını güvence altına almak olmuştur. Bu bölgelerde altyapının güçlendirilmesi, münavebe uygulamalarının teşvik edilmesi, modern sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması gibi önlemler önceliklendirilmektedir.

Bireysel sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması amacıyla 2007 yılından bu yana %50 hibe desteği verilmektedir.

Ayrıca üreticilerin tarımsal üretime yönelik kredi/finansman ihtiyaçlarının uygun koşullarda karşılanması amacıyla, 8038 ve 8039 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararları kapsamında 01.01.2024-31.12.2026 tarihleri arasında Ziraat Katılım Bankası A.Ş. ile T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatiflerinden 28 farklı konuda %25-%100 aralığında Hazine faiz/kâr payı destekli yatırım ve işletme kredi/finansmanı kullanımı yapılabilmektedir.

Kararlar kapsamında;

- Basınçlı sulama sistemleri ve tarımsal yenilenebilir enerji yatırımlarına 15 milyon TL üst limite kadar %100'e varan faiz/kâr payı desteği,
- Hayvancılık, kanatlı sektörü ve su ürünleri sektöründe yatırım ve işletme kredi/finansman kullandırmalarında yenilenebilir/atık enerji kullanımına ilave %5,
- Bitkisel üretim konularında işletme kredi/finansman kullandırmalarında basınçlı sulama sistemi kullanımında ilave %10,
- Kapalı ortamda bitkisel üretim konusunda yatırım ve işletme kredi/finansman kullandırmalarında yenilenebilir/atık enerji kullanımına ilave %20, yatırımlarda yağmur suyu hasatı değerlendirildiğinde ilave %10 ve
- Planlı üretime uygun üretim yapan faydalanıcılara ilave %20 faiz/kâr payı desteği sağlanmaktadır.

Yaz aylarında ihtiyaç duyulan sulama suyunun kış aylarındaki yağışlardan karşılanabilmesi için, DSİ tarafından Adana ilinde geliştirilen sulama projeleri ve proje aşamaları aşağıda yer almaktadır. Mevcut durumda değerlendirilmeyen kaynakların da sulamaya kazandırılabilmesi için etüt çalışmaları yapılmakta olup teknik ve ekonomik olarak yapılabilir bulunan projeler çalışma programına alınmaktadır.

Açık kanallarda karşılaşılan buharlaşmayı engellemek su kayıplarını ortadan kaldırmak, su kaynaklarını etkin ve verimli kullanmak amacıyla Adana ilinde kapalı basınçlı sulama sistemi “Aşağı Ceyhan Ovası” ve “Aşağı Seyhan Ovası Sulaması Rehabilitasyon” projeleri bulunmakta olup, en kısa zamanda hayata geçirilmesi için DSİ tarafından çalışmalar yürütülmektedir.

Adana ilinde geliştirilen sulama projeleri;

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Proje aşamasında olanlar;

- Adana Saimbeyli Himmetli Göleti ve Sulaması
- Adana Karaisalı Hacımusalı Göleti ve Sulaması
- Adana Pozantı Karakışlakçı Göleti ve Sulaması
- Aşağı Ceyhan Misis II. Merhale Pompaj Projesi
- İmamoğlu Projesi İmamoğlu Ek Sahalar Sulaması
- Aşağı Körkün Projesi
- Tepeçaylak Barajı ve Tarsus Sulaması
- Adana Aladağ Yetimli Göleti ve Sulaması
- Adana Aladağ Eğni Göleti ve Sulaması
- Adana Saimbeyli Karakuyu Göleti ve Sulaması
- Feke Uludere (Gaffaruşağı) Göleti ve Sulaması
- Adana Karaisalı Çocuklar Göleti ve Sulaması
- Adana Pozantı Kamışlı Göleti ve Sulaması
- Feke Güzpınarı Göleti ve Sulaması
- Adana Tufanbeyli Şar Regülatörü ve Sulaması
- Adana Feke Belenköy Göleti ve Sulaması

İnşa halinde ve yatırım programında yer alanlar;

- Aşağı Seyhan Yedigöze İmamoğlu Sulaması (İnşaat aşamasında bulunan kısım)
- Adana Aşağı Ceyhan Misis II. Merhale Cazibe Sulaması
- Adana Aladağ Topallı Göleti ve Sulaması
- Adana Aladağ Kökez Göleti ve Sulaması
- Adana Feke Gedikli Göleti ve Sulaması
- Adana Feke İncirci Göleti ve Sulaması
- Adana Pozantı Ömerli Göleti ve Sulaması
- Adana Saimbeyli Merkez Pınardere Göleti ve Sulaması
- Adana Karaisalı Altınova Demirçit Göleti ve Sulaması

İşletmede olan büyük su işleri;

- Aşağı Seyhan Ovası Sulaması
- Aşağı Ceyhan Aslantaş ACO Sulaması
- Aşağı Ceyhan Misis I. Merhale Projesi Misis Ovası Pompaj Sulaması
- Aşağı Ceyhan Kozan Sulaması
- Aşağı Ceyhan Kesiksuyu Sulaması
- Karaisalı Nergizlik Projesi Karaisalı Ovası Sulaması
- Aşağı Seyhan Yedigöze İmamoğlu Sulaması (İşletme aşamasında bulunan kısım)

İşletmede olan küçük su işleri;

- Hakkıbeyli Göleti ve Sulaması
- Kılıçlı Göleti ve Sulaması
- Çatalan Barajı Sulaması
- Adana Sarıçam Karlık Göleti ve Sulaması
- Adana Sarıçam Baklalı Göleti ve Sulaması
- Adana Kozan Zerdali Göleti ve Sulaması

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- Adana Kozan Bağtepe Göleti ve Sulaması
- Adana Karaisalı Demirçit Göleti ve Sulaması
- Adana Aladağ Dölekli Göleti İkmal İnşaatı
- Adana Pozantı Yağlıtaş Göleti ve Sulaması
- Adana Aladağ Kasımlı Göleti ve Sulaması
- Adana Kozan Meletmez Göleti ve Sulaması
- Adana Kozan Postkabasakal Göleti ve Sulaması

Ülkemizi bekleyen kuraklık ve su kıtlığının oluşturduğu su stresi riskine karşı, su verimliliği uygulamalarının yaygınlaştırılması ve toplumsal farkındalığın artırılması amacıyla, Bakanlığımızın koordinasyonunda su verimliliğini hem ulusal politika hem de yaşam kültürü haline getirmeyi hedefleyen “Su Verimliliği Seferberliği” 31 Ocak 2023 tarihinde başlatılmıştır.

Bu kapsamda, kentsel, tarımsal, endüstriyel ve bireysel olmak üzere tüm sektörlerde su verimliliğinin yaygınlaştırılması maksadıyla ileriye dönük hedeflerin ve stratejilerin belirlendiği “Değişen İklimle Uyum Çerçevesinde Su Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı” hazırlanmıştır. Tüm paydaşların katılımı ve kapsayıcılığın ön planda tutulduğu belge ile gelecek 10 yıl için ulusal su verimliliği hedefleri ve tüm sektörleri kapsayan eylemler belirlenerek www.suverimliliği.gov.tr internet sitesinden tüm kullanıcıların istifadelerine sunulmuştur. Bahse konu Eylem Planında su kayıplarının azaltılması; su verimliliği sağlayan teknik ve teknolojilerin kullanımı; gri su, yağmur suyu, arıtılmış atık su gibi geleneksel olmayan su kaynaklarının yaygınlaştırılması, suya göre planlama yapılması ve toplumsal farkındalığın artırılması ana stratejiler arasında yer almaktadır.

Söz konusu çalışmalar, Adana ili dâhil tüm illerimiz için yapılmakta olup bu çalışmalar ile su kaynaklarının orta-uzun dönemde Bakanlık olarak uygulanması planlanan politikaların sürdürülebilir yönetilmesi, verimli kullanımın teşvik edilmesi, iklim değişikliğinin etkilerine ve kuraklığa karşı etkin mücadele edilmesi hedeflenmektedir.

Adana ilinde tarımsal sulama için ortalama yaklaşık olarak 941,68 hm³ yer altı suyu tahsisi yapılmıştır. Bu miktarın azaltılması için yüzey sulamaları plan ve projeleri yapılmaktadır. Yüzeysel sulamanın yapıldığı sahalarda yer altı suyu tahsisi yapılmamaktadır.

Adana ilinde 2007 yılından günümüze kadar uygulanan bireysel sulama sistemleri hibe destekleri kapsamında 617 adet proje hayata geçirilmiş, toplam 4.008 hektar alanda modern sulama sistemleri kurulmuştur. Söz konusu projeler için çiftçilere yaklaşık 147 milyon TL tutarında %50 hibe desteği ödenmiştir.